

Redegørelse om aluminiumprojektet med udgangspunkt i de nu gennemførte undersøgelser, herunder den strategiske miljøvurdering (SMV).

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

Forelæggelsesnotat

For fire år siden besluttede vi os for at undersøge mulighederne for at etablere aluminiumindustri i Grønland. Det er et projekt, som kræver både omtanke og en lang række analyser. Siden ”Redegørelse om Energiintensiv Industri i Grønland” i april 2007 er der efterfølgende fremkommet en del rapporter. Alle rapporterne har det til fælles, at de forsøger at afdække projektets mulige konsekvenser – både de positive og negative. Det er relevant, da der er tale om et projekt med en stor påvirkning på samfundet.

Der blev ovenpå redegørelsen i 2007 iværksat en strategisk miljøvurdering (til daglig kaldet SMV). SMV'en har undersøgt et bredt spektrum af relevante emner i relation til aluminiumsprojektet, såsom natur, miljø, kulturhistoriske fortidsminder, sundhed og regional udvikling med henblik på brug i den løbende politiske planlægning og beslutningstagen. Denne er nu gennemført. I den samlede konklusion fremgår det, at på ét område har fagekspertisen anbefalet, at aluminiumsprojektet ikke gennemføres i sin nuværende form. Det er de kulturhistoriske fortidsminder. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv mener, at de kulturhistoriske værdier ved Tasersiaq, der er udpeget som reservoir for det største vandkraftspotentiale, bør bevares og fredes. Ved de øvrige forhold har det ikke fra fagekspertisens side givet anledning til at anbefale, at man skal opgive de to vandkraftpotentialer, Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua.

De konkrete miljøkonsekvensstudier fortsætter i VVM-undersøgelserne, som det endelige projekt skal godkendes på.

Ved forårssamlingen 2010 vedtog Inatsisartut ”Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af fortidsminder”. I den nye lov er der skabt mulighed for at fortsætte erhvervsprojekter, hvis de har betydning for den videre samfundsudvikling. Dog er det stadigvæk fastholdt i loven, at man i videst mulig omfang skal tage hensyn til vores fælles kulturarv i form af at iværksætte de fornødne foranstaltninger som vidensindsamling og dokumentation af kulturarven.

Med andre ord er loven en balancegang mellem to modsatrettede hensyn, nemlig kulturfredningshensyn og hensynet til økonomisk udvikling. Naalakkersuisut er meget opmærksom på at opretholde balancen. Det er magtpåliggende for Naalakkersuisut at værne om vores fælles kulturarv. Derfor skal projektet forud for en eventuel etablering af et vandkraftværk sørge for at afsætte passende midler til grundig registrering og delvis udgravning af de kulturhistoriske fortidsminder, som måtte blive berørt ved projektets gennemførelse. Dette er en forudsætning for projektets videreførelse.

Med de mange analyser og udarbejdede rapporter er Naalakkersuisut af den opfattelse, at vi har et godt og solidt analysegrundlag til at fortsætte bestræbelserne med aluminiumprojektet, og at dette er i samfundets overordnede interesse. Projektet kan få en ganske væsentlig positiv effekt på vores samfund. Omvendt er det også Naalakkersuisut opfattelse, at resultaterne ikke kommer af sig selv. Der skal træffes væsentlige beslutninger undervejs for at opnå de positive gevinster, og imødegå de negative konsekvenser.

Med andre ord: Der venter et stort og vigtigt arbejde forude, hvor Naalakkersuisut håber, at vi kan fortsætte den konstruktive dialog og samarbejde med Inatsisartut's Aluminiumsudvalg, som vi har haft i de sidste fire år. Denne dialog er en væsentlig forudsætning for at sikre den fortsatte fremdrift hen mod en ejerskabsbeslutning og den endelige beslutning, og dermed vil gøre det muligt at påbegynde forhandlinger omkring de endelige projektaftaler.

I denne sammenhæng er aluminiumprojektets økonomi i etableringsfasen et væsentligt element, som Naalakkersuisut og Alcoa i øjeblikket undersøger. Det afgørende for projektets rentabilitet og anlægsomkostninger afhænger nemlig af de rammebetingelser såsom lønforhold og tekniske krav, vi som samfund stiller. Rammebetingelserne har betydning for både projektets realiserbarhed, men også i relation til, hvad vi som samfund kan få ud af et projekt i driftfasen.

Derfor er det nødvendigt at vurdere vilkårene for anlægsfasen, og især i forhold til den midlertidige arbejdskraft. Her er det vigtigt at sikre den rette balance mellem samfundets og projektets interesser, herunder hvilke vilkår og krav der skal stilles til brug af midlertidig arbejdskraft til dette projekt. Denne viden skal opnås, inden vi træffer en beslutning om ejerskabet.

I forlængelse af den dialog Naalakkersuisut har med Inatsisartut og den viden vi har oparbejdet fra de indtil idag gennemførte undersøgelser og analyser, ønsker vi at fortsætte arbejdet med aluminiumsprojektet.

Næste fase i aluminiumprojektet er at skabe et realistisk grundlag for projektet, som sikrer samfundets interesser på bedste vis. Her er redegørelsen et vigtigt redskab, da den peger på nogle af de udfordringer, som de seneste arbejder har klarlagt. Den nye viden skal ikke kun bruges i aluminiumsprojektet. Målet er, at hele samfundet får mest muligt nytte af den indsats, der gøres. Her vil den nu igangsatte regionale udviklingsstrategi være væsentlig i forhold til at koordinere arbejdet på uddannelsesområdet og mulighederne for vores erhverv.

Debatten her i salen vil være med til at lægge rammer for aluminiumprojektets videre forløb. I 2011 vil Naalakkersuisut vende tilbage til Inatsisartut med et oplæg om rammebetingelserne for projektet i anlægsfasen. Dette nødvendige arbejde skal bidrage yderligere til det der forhåbentlig vil være endelige beslutninger i 2012 om vort lands betingelser for aluminiumsprojektets realisering.

Det var ordene fra mig. Naalakkersuisut ser frem til en spændende debat om redegørelsen.